

Datum
2015-09-15Diarienummer
2015-10342-2Mottagare
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar avseende betänkandet En ny säkerhetsskyddslag (SOU 2015:25)

Sammanfattning

Säkerhetspolisen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i betänkandet. Säkerhetspolisen avstyrker förslaget att avskaffa kravet på svenskt medborgarskap vid säkerhetsklassade anställningar vid staten, kommun och landsting. Vidare anser Säkerhetspolisen att en ny säkerhetsskyddslag bör ge ett bättre stöd för ingripanden i samband med tillsyn av enskilda verksamheter. Säkerhetspolisen lämnar i övrigt synpunkter beträffande bl.a. betänkandets förhållande till betänkandet Informations- och cybersäkerhet i Sverige (SOU 2015:23), informationssäkerhet, säkerhetsprövning, säkerhetsskyddad upphandling samt de ekonomiska konsekvenser förslagen kommer att innebära för myndigheten.

Lagens syfte, systematik och valda begrepp

Säkerhetspolisen ställer sig positiv till de utgångspunkter för en reformerad säkerhetsskyddslag som ligger bakom den föreslagna regleringen. Säkerhetspolisen ställer sig även bakom utredningens förslag vad gäller den nya lagens syfte, systematik och begrepp. Säkerhetspolisen delar utredningens slutsats vad gäller innebörden av begreppet rikets säkerhet och anser i likhet med utredningen att begreppet rikets säkerhet, eller Sveriges säkerhet som det i fortsättningen föreslås benämnas, är tillräckligt för att täcka in även sådana särskilt skyddsvärda verksamheter som bestämmelserna om säkerhetsskydd till skydd mot terrorism tar sikte på. Säkerhetspolisen välkomnar även förslaget om fyra informations-säkerhetsklasser och ställer sig bakom förslaget om utifrån vilka kriterier sådan klassificering av uppgifter ska göras.

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

Informationssäkerhet

Vad ska informationssäkerhet syfta till?

Säkerhetspolisen instämmer med utredningen att säkerhetsskyddslagen bör ges ett vidare perspektiv och att den utöver konfidentialitet för sekretessbelagd information med hänsyn till Sveriges säkerhet även ska syfta till att tillgodose informationens tillgänglighet, riktighet och spårbarhet. Säkerhetspolisen noterar att liknande förslag förs fram i betänkandet Informations- och cybersäkerhet i Sverige SOU 2015:23 (NISU-betänkandet). Utredningarnas förslag överlappar emellertid varandra. Säkerhetspolisen förutsätter dock att förslaget om en ny säkerhetsskyddslag bereds först så att förslagen i NISU-betänkandet kan anpassas till detta.

Begreppet informationssäkerhet

Säkerhetspolisen instämmer med utredningen att begreppet *informationssäkerhet* ska kvarstå som begrepp i en ny säkerhetsskyddslag. Begreppet är vedertaget och det bör inte införas något nytt begrepp, t.ex. för att avgränsa säkerhetsskyddslagens informationssäkerhetsbegrepp mot övrig informationssäkerhet i stort.

Åtgärder inom informationssäkerheten

Inventering (s. 356)

Det bör klargöras huruvida inventering i 4 kap. 6 § i förslaget till säkerhetsskyddsförordning ska omfatta även elektroniska handlingar. Säkerhetspolisen är vidare tveksam till förslaget att inventering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar i arkiv ska undantas. Det är inte givet att skyddsvärdet upphör den dag handlingen arkiveras. Det bör vara skadan för Sveriges säkerhet som ska styra eventuella undantag. Förslagsvis kan inventering av arkiv endast gälla kvalificerat hemliga handlingar. Om inventeringskravet helt tas bort kan det leda till stora svårigheter att senare få ordning på handlingarna och få klarhet i vad som har hänt.

Konfidentialitet, tillgänglighet och riktighet i it-system (s. 357)

Beträffande 4 kap. 1 § i förslaget till säkerhetsskyddsförordning föreslår Säkerhetspolisen att det läggs till ett krav på periodisk säkerhetsskyddsanalys under it-systemets livslängd. Säkerhetspolisens erfarenhet visar att det är under drifttiden som brister i systemets säkerhetsskydd uppstår.

It-säkerhet i fleranvändarsystem (s. 358)

Säkerhetspolisen ställer sig frågande till om möjligheten att föreskriva eller besluta om undantag från kravet i 4 kap. 3 § första stycket i förslaget till säker-

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

hetskyddsförordning innebär att Säkerhetspolisen ska bedöma säkerhetsnivån i enskilda system. Säkerhetspolisen bedömer att det i sådana fall kan innebära en kostnadskrävande uppgift för myndigheten.

Kryptografiska funktioner (s. 360)

Säkerhetspolisen välkomnar möjligheten att enligt 4 kap. 4 § tredje stycket i förslaget till säkerhetsskyddsförordning föreskriva eller bevilja undantag från kravet i andra stycket i samma bestämmelse när det gäller myndighetens egen användning av kryptografiska funktioner. När det gäller frågan om Säkerhetspolisen, såsom föreslås i det tredje stycket, ska föreskriva eller besluta om undantag även för andra aktörer i den civila sektorn anser myndigheten att frågan bör utredas vidare i det fortsatta författningsarbetet. Säkerhetspolisen har i nuläget svårt att överblicka konsekvenserna av ett sådant förslag.

Fysisk säkerhet

Säkerhetspolisen noterar att följdändringen i 2 § lagen (2014:514) om ansvar för vissa säkerhetsfrågor vid statsministerns tjänstebostäder beträffande införande av det vidare begreppet *fysisk säkerhet* innebär ett ökat ansvar för Säkerhetspolisens skyldigheter enligt nämnda lag. Säkerhetspolisen har ingen erinran mot förslaget men noterar att ändringen kan innebära ökade kostnader för myndigheten eftersom det rör en viss utvidgning i förhållande till nuvarande uppdrag.

Personalsäkerhet

Inledande synpunkter

Säkerhetspolisen anser att begreppet personalsäkerhet är väl valt då det motsvarar det internationella begreppet och tydliggör att åtgärderna inte endast avser säkerhetsprövning. Säkerhetspolisen ställer sig vidare bakom utredningens förslag att inte införa ett klareringssystem. Argumenten för detta framstår för Säkerhetspolisen som övertygande. Säkerhetspolisen anser vidare att förslaget avseende säkerhetsklasser är väl avvägt och att de föreslagna kriterierna för placering av en anställning i säkerhetsklass kommer att medföra en möjlighet att anpassa personalsäkerheten till verksamhetens behov. Förslaget är tydligt och enkelt utformat. Säkerhetspolisen välkomnar slutligen ett tydliggörande av Säkerhetspolisens respektive Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens uppgifter i samband med säkerhetsprövning. Myndigheten delar utredningens uppfattning att denna uppdelning tydligt bör framgå av författningstexten.

Säkerhetspolisen avstyrker förslaget om att kravet på svenskt medborgarskap tas bort.

Säkerhetspolisen avstyrker förslaget om att kravet på svenskt medborgarskap för att inneha en säkerhetsklassad anställning hos staten, kommun eller lands- ting tas bort. Säkerhetspolisen delar inledningsvis utredningens uppfattning att

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

det förhållandet att en person är svensk medborgare förstås inte innebära någon garanti för att den personen sympatiserar eller är lojal med den staten och demokratin står för. Säkerhetspolisen anser dock att medborgarskapet ändå måste anses vara en indikation på att den enskilde är lojal mot Sverige och svenska intressen. Frågan om medborgarskap bör enligt Säkerhetspolisen ses i ljuset av att frågan rör personer som t.ex. kan komma att ta del av kvalificerat hemliga uppgifter, eller till följd av sitt deltagande i en viss verksamhet kan komma att ha möjlighet att orsaka synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet.

Utredningen konstaterar sammanfattningsvis att säkerhetsprövning enligt den föreslagna säkerhetsskyddslagen ger utrymme för en individuell bedömning av omständigheter som kan påverka en persons lojalitet till Sverige. Vid denna bedömning bör det enligt utredningen vara fullt möjligt att också värdera och väga in att en person inte har svenskt medborgarskap, t.ex. att det inte har gått att få fram ett tillräckligt underlag för att göra en lämplighetsbedömning i säkerhetshänseende.

Säkerhetspolisen konstaterar dock att det i många fall överhuvudtaget saknas möjlighet att kontrollera utländska medborgare på ett effektivt sätt. En person som precis har kommit till Sverige förekommer av naturliga skäl inte i svenska register. Beträffande många länder finns det inte heller någon möjlighet att tillfråga myndigheter i det tidigare hemlandet om en person förekommer i aktuella register eller inte. I sådana situationer skapas en mycket stor osäkerhet kring personens lämplighet. Ett avskaffande av kravet på medborgarskap skulle många gånger innebära att det i praktiken inte kommer vara möjligt att göra en lämplighetsbedömning av utländska medborgare. Vidare kan konstateras att även i de fall Säkerhetspolisen har möjlighet att efterfråga uppgifter om en person, har myndigheten ingen möjlighet att kontrollera om det svar som lämnas är fullständigt eller korrekt. Det tillfrågade landet kan t.o.m. ha intresse av att medvetet lämna felaktiga uppgifter till Säkerhetspolisen. Sammanfattningsvis anser Säkerhetspolisen därför att det innebär stora praktiska problem att genomföra en lämplighetsbedömning av en person som inte är svensk medborgare.

Säkerhetspolisen vill även i sammanhanget peka på det faktum att det i den föreslagna lagen inte finns något uttryckligt stöd för Säkerhetspolisen att vid en registerkontroll hämta in uppgifter från utländska myndigheter (jfr 3 kap. 6 § i den föreslagna lagen). Ett sådant lagstöd bör införas.

Säkerhetspolisen ser även andra problem med förslaget. Säkerhetspolisen får inte avslöja information om vilka utländska säkerhetstjänster myndigheten samarbetar med. Säkerhetspolisen kan därför inte redovisa till den prövande myndigheten om avsaknaden av uppgifter beror på att Säkerhetspolisen överhuvudtaget inte har ställt en fråga till en utländsk stat, eller om frågan har ställts men personen inte förekommer i några utländska register. Detta försvårar förstås möjligheten att göra en lämplighetsbedömning.

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

Säkerhetspolisen ser även betänkligheter med att medborgarskapets betydelse blir en del av den allmänna bedömningen av lojalitet och lämplighet i säkerhetshänseende, dvs. en del i säkerhetsprövningen. När de omständigheter som legat till grund för ett beslut inte kan redovisas öppet finns en risk för att en arbetsgivare anklagas för diskriminering. Säkerhetspolisen vill i anslutning till denna fråga understryka att det är av vikt att ett beslut om lämplighet i säkerhetshänseende inte ska kunna överklagas.

Säkerhetspolisen vill slutligen framhålla att svenskt medborgarskap får anses vara ett rimligt krav när man arbetar med skyddsvärd information för staten Sverige. Den tidsaspekt som gör sig gällande innan man kan få svenskt medborgarskap får också anses godtagbar. Därtill kommer den möjlighet som redan idag finns för att begära undantag från kravet på medborgarskap.

Med det sagt konstaterar dock Säkerhetspolisen att den registerkontroll som idag görs med stöd av 14 § säkerhetsskyddslagen (skydd mot terrorism) i den nya lagstiftningen föreslås inordnas i systemet med säkerhetsklassplacering. Utredningen bedömer att den registerkontroll som idag görs med stöd av 14 § säkerhetsskyddslagen bör kunna rymmas inom i första hand säkerhetsklass 3. Resultatet av denna förändring torde kunna innebära att anställningar i det allmänna verksamheten som tidigare inte inneburit något krav på svenskt medborgarskap, enligt det nya synsättet skulle kunna övergå till en säkerhetsklassad anställning och följaktligen ett krav på svenskt medborgarskap. Därmed skulle kravet på medborgarskap enligt den nya systematiken omfatta fler anställningar än idag. Mot bakgrund av det sagda skulle det kunna övervägas om kravet på medborgarskap endast borde omfatta anställningar i säkerhetsklass 1 och 2.

Frågor om registerkontroll

Av 7 kap. 3 § i den föreslagna förordningen framgår att registerkontroll endast får göras om den som säkerhetsprövningen avser kan antas komma att anställas eller på annat sätt delta i den aktuella verksamheten. Säkerhetspolisen utför registerkontrollen efter ansökan från - som huvudregel - den som har beslutat om placering i säkerhetsklass. Myndigheten har dock ingen möjlighet att kontrollera om den som registerkontrolleras kan antas komma att anställas, dvs. om kravet i 7 kap. 3 § är uppfyllt. Mot bakgrund av det sagda bör bestämmelsen ändras så att *ansökan om registerkontroll* endast får göras beträffande den som kan antas komma att anställas.

Av bestämmelsens andra mening framgår vidare att registerkontroll får göras utan ett sådant antagande om det finns synnerliga skäl. Mot bakgrund av det integritetsintrång en registerkontroll innebär för den enskilde anser Säkerhetspolisen att det bör analyseras om ett sådant undantag är nödvändigt och i vilken situation det i så fall är tänkt att tillämpas. Säkerhetspolisen konstaterar i sammanhanget att det i 7 kap. 6 § föreslås att en säkerhetsstödande myndighet ska kunna överlämna åt ett bolag att i vissa fall besluta om att hos Säkerhetspo-

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

lisen begära registerkontroll. Detta skulle i förlängningen innebära att ett sådant bolag även skulle få besluta om tillämpning av undantagsbestämmelsen i 7 kap. 3 §. Enligt Säkerhetspolisens uppfattning ökar det vikten av att bestämmelsen förtydligas i det fortsatta författningsarbetet.

Av 7 kap. 4 § i den föreslagna förordningen framgår att registerkontroll vid anställning eller deltagande som placerats i säkerhetsklass 1 eller 2 ska göras på nytt om det finns anledning till det. Säkerhetspolisen uppfattar det som osäkert hur denna bestämmelse förhåller sig till bestämmelsen i 4 kap. 7 § andra stycket i den föreslagna lagen av vilken framgår att registerkontroll ska ske löpande under den tid deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.

Av 7 kap. 9 § i den föreslagna förordningen framgår att Säkerhetspolisen, när en särskild personutredning avser en anställning eller ett deltagande i verksamhet som har placerats i säkerhetsklass 1, ska hålla ett personligt samtal med den som prövningen gäller. Säkerhetspolisen anser att det i det fortsatta författningsarbetet bör förtydligas vad syftet med ett sådant personligt samtal ska vara. Det är viktigt att det av lagstiftningen framgår att det personliga samtalet inte är avsett att ta över den prövande myndighetens egen säkerhetsprövning. Enligt Säkerhetspolisens uppfattning kan samtalet komplettera en säkerhetsprövning på så sätt att Säkerhetspolisen har möjlighet att ställa frågor kring information som endast myndigheten har tillgång till. I övrigt anser Säkerhetspolisen att samtalet bör vara av förebyggande karaktär och inriktas på information och utbildning kring risker, sårbarheter etc.

Av 7 kap. 11 § sista meningen i den föreslagna förordningen framgår att yttranden från en enskild över uppgifter som kommit fram vid en registerkontroll samt uppgifter som kommit fram vid personligt samtal med den kontrollerade ska redovisas till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN). Säkerhetspolisen konstaterar att det endast bör vara ”uppgifter som kan antas vara av betydelse för säkerhetsprövningen” som ska redovisas till SIN, jfr bestämmelsen i 7 kap. 10 § i den föreslagna förordningen.

Av 7 kap. 14 § i den föreslagna förordningen framgår att det i vissa där angivna fall ska anmälas till Säkerhetspolisen att en registerkontroll ska avslutas. I den aktuella bestämmelsen klargörs att denna anmälan ska göras av verksamhetens säkerhetsskyddschef. Säkerhetspolisen noterar att det bör anses tillräckligt att i bestämmelsen klargöra att myndigheten har detta ansvar. Säkerhetspolisen kan inte se någon anledning till att närmare gå in och styra vilken funktion inom en viss verksamhet som ska ha detta ansvar.

Återsändande av handlingar.

Av 28 § i den nu gällande säkerhetsskyddslagen följer en presumtion för att handlingar som erhållits från Säkerhetspolisen, snarast efter ett beslut med anledning av en säkerhetsprövning ska återställas till Säkerhetspolisen om inte myndigheten har beslutat annat. Säkerhetspolisen noterar att det på s. 425 i

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

betänkandet konstateras att Säkerhetspolisen har framfört att bestämmelsen inte fyller någon funktion. Trots detta vill Säkerhetspolisen framföra att myndigheten motsätter sig att den aktuella bestämmelsen tas bort. De handlingar som i detta sammanhang har skickats till en myndighet innehåller de uppgifter som Registerkontrolldelegationen har beslutat ska lämnas ut. Dessa uppgifter kan röra information som är oerhört integritetskänslig för den enskilde och även uppgifter som är hemliga. Uppgifterna skulle t.ex. kunna röra pågående känsliga ärenden som finns registrerade i Säkerhetspolisens register. De flesta myndigheter har inte något system för att hantera sådana inkomna hemliga handlingar på ett sätt som uppfyller kravet på säkerhetsskydd. För det fall en myndighet ska behålla handlingen ska den dessutom diarieföras, arkiveras osv. vilket ytterligare försvårar kontrollen av att uppgifterna inte sprids till obehöriga.

Säkerhetsskyddad upphandling

Ett utökat tillämpningsområde och ett nytt kvalificeringskrav för säkerhetsskyddad upphandling

Säkerhetspolisen delar utredningens uppfattning och förslag om att kunna teckna säkerhetsskyddsavtal med en leverantör som ska delta i säkerhetskänslig verksamhet i övrigt, d.v.s. utan att det innebär hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Utöver utredningens exempel om kärnkraftverk och flygplatser bör det även kunna röra sig om verksamheter som bedrivs vid skyddsobjekt.

En ny bestämmelse om att även enskilda ska omfattas av krav på säkerhetsskyddad upphandling för säkerhetskänslig verksamhet

Säkerhetspolisen förordar utredningens alternativa förslag (s. 432) nämligen att låta enskilda ingå säkerhetsskyddsavtal på egen hand med den begränsningen att besluten om placering i säkerhetsklass och registerkontroller hanteras av den säkerhetsskyddsstödjande myndigheten.

Genomföra säkerhetsskyddad upphandling åt annan – säkerhetsskyddsansvaret kvarstår

I 2 kap. 4 § i förslag till säkerhetsskyddslag bör införas ett nytt stycke om varje myndighets ansvar för informationssäkerhetsarbete när en myndighet anlitar en annan myndighet (jfr 2 och 4 §§ förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters informationssäkerhet, MSBFS, remissutgåva).

En tydligare uppföljning av företag som omfattas av säkerhetsskyddsavtal

Säkerhetspolisen bör ha ett reglerat rådgivningsansvar i förhållande till leverantörer som är part i en stor mängd säkerhetsskyddsavtal om att säkerhetsskyddet vid en samlad bedömning kan vara otillräckligt. Rådgivningen bör avse

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

gällande rätt, d.v.s. att säkerhetsskyddslagstiftningen i sin helhet kan vara tillämplig på verksamheten på grund av mängden säkerhetsskyddsavtal i sig. Rådgivningen bör även gå ut på att informera leverantörerna om deras skyldigheter som följer av säkerhetsskyddslagstiftningen, t.ex. att upprätta en säkerhetsskyddsanalys för hela verksamheten. Förslagsvis införs sådant ansvar i 2 kap. 6 § förslag till säkerhetsskyddsförordning. Lämpligen kan upplysning ges i samråd med Försvarmakten och aktuell säkerhetsskyddsstödjande myndighet. Det är troligt att det bland dylika leverantörer finns verksamhet med mycket högt skyddsvärde men att den verksamheten inte får den rådgivning och tillsyn som skyddsvärdet motiverar.

Anmälan och avanmälan

Säkerhetspolisen delar utredningens förslag om att enskilda, kommuner och landsting omfattas av kravet att underrätta Säkerhetspolisen när säkerhetsskyddsavtal har träffats och när de upphört.

Säkerhetspolisen vill uppmärksamma att det i NISU-betänkandet föreslås att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bemyndigas att meddela föreskrifter om ett rapporteringskrav angående vilken leverantör som valts då ramavtal rörande it-lösningar används (SOU 2015:23, s. 240). Utredningen om säkerhetsskyddslagen föreslår å sin sida att den i dag gällande rapporteringskyldigheten som innebär att ingående och upphörande av säkerhetsskyddsavtal ska anmälas till Säkerhetspolisen, tas in i 2 kap. 6 § förslaget till ny säkerhetsskyddsförordning. Mot bakgrund av dessa två förslag anser Säkerhetspolisen att det bör utredas om det finns ett behov av samordning till vilken myndighet som återrapportering ska ske när det gäller t.ex. it-system eller produkter som omfattas av säkerhetsskyddslagens krav. Syftet skulle vara att undvika dubbelarbete för myndigheter.

Internationell samverkan

Utfärdande av säkerhetsintyg

I 4 kap. i den föreslagna lagen föreslås att ett säkerhetsintyg får utfärdas för personer och leverantörer i vissa situationer. Vidare föreslås att en säkerhetsprovning som innefattar registerkontroll får göras för att ett sådant intyg ska kunna utfärdas. Bestämmelsen saknar motsvarighet i dagens lagstiftning och utförandet av registerkontroll och i förekommande fall särskild personutredning för utfärdande av ett säkerhetsintyg innebär en ny uppgift för Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisen konstaterar att detta kommer att innebära ökade kostnader för myndigheten.

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

Tillsyn, föreskrifter och rapportering

Tillsynens inriktning och genomförande – bör sanktioner införas?

Säkerhetspolisen anser att det skulle underlätta tillsynen mot enskilda verksamheter med verkningsfulla sanktioner. Säkerhetspolisen instämmer därför med utredningens bedömning att sanktioner avseende vissa enskilda verksamheter skulle vara ett viktigt verktyg för att inskräpa kraven på säkerhetsskydd. Tillsyn och sanktioner mot enskilda verksamheter har en hög relevans när utvecklingen går mot att säkerhetskänslig verksamhet i högre grad bedrivs av enskilda. Den gällande bestämmelsen i säkerhetsskyddsförordningen (48 §) är inte anpassad för detta. Att införa ytterligare sanktioner i säkerhetsskyddsavtal löser inte problematiken. De enskilda verksamheter som det rör sig om kan ha ett mycket högt skyddsvärde utan att ha en affärsmässig relation med någon myndighet. Säkerhetsskyddsåtgärder påverkar enskilda verksamheters ekonomi och effektivitet. Enskilda verksamheter prioriterar t.ex. ägarstyrning, vinstintressen och kostnadsbesparingar, vilket kan stå i motsats till säkerhetsskyddsarbete. Därför anser Säkerhetspolisen att det bör vara möjligt att ingripa i de fall säkerhetsskyddet inte prioriteras i tillräcklig grad. Trots de verksamheter som utredningen pekar på, anser Säkerhetspolisen att ingripande befogenheter vid tillsyn av säkerhetsskydd är av betydelse i relation till enskilda verksamheter och att frågan med fördel kan övervägas ytterligare. Utredningen hänvisar i sammanhanget till utredningen NISU 2014 och genomförandet av det kommande NIS-direktivet. Mot det som därmed anförs kan påpekas att enskilda verksamheter exkluderas i den förordning för statliga myndigheters informationssäkerhet som utredningen NISU 2014 föreslår. När det gäller det s.k. NIS-direktivet kan påpekas att även om det förslaget inkluderar sanktioner så tar det endast sikte på nät- och informationssäkerhet, inte säkerhetsskydd i stort. Säkerhetspolisen gör därför bedömningen att det finns tillräckliga skäl för att förändra tillsynens genomförande i relation till enskilda verksamheter.

Ansvariga myndigheter och deras roll

Säkerhetspolisen tillstyrker förslaget att myndigheten ska utföra tillsyn av leverantörer som har säkerhetsskyddsavtal med myndigheter etc. inom flera samhällssektorer. Det skulle dock även kunna införas en bestämmelse enligt vilken Säkerhetspolisen ska ha rådgivningsansvar i förhållande till leverantörer med flera säkerhetsskyddsavtal. Säkerhetspolisen tillstyrker vidare att nuvarande uppgift att lämna rådgivning till Regeringskansliet, riksdagen och dess myndigheter samt till Justitiekanslern behålls.

Säkerhetspolisen har ingen erinran mot att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap övertar tillsyns- och rådgivningsansvaret för kommuner och lands-ting.

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

De säkerhetsstödjande myndigheterna

Säkerhetspolisen anser att Finansinspektionen bör ingå som säkerhetsstödjande myndighet för finanssektorn med samma motivering som utredningen har för att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska bli ny säkerhetsskyddsstödjande myndighet.

Säkerhetspolisen konstaterar att det i 1 kap. 4 § andra stycket 3 i den föreslagna lagen bör anges att Post- och telestyrelsen är säkerhetsstödjande myndighet även för postområdet (jfr 1 § förordning [2007:951] med instruktion för Post- och telestyrelsen).

Allvarlig säkerhetsbotande verksamhet

Säkerhetspolisen tillstyrker utredningens förslag om att myndigheter och andra som förordningen gäller för skyndsamt ska rapportera allvarlig säkerhetsbotande verksamhet till den myndighet som ska utföra tillsyn (10 kap. 2 § förslag till säkerhetsskyddsförordning) och anser att förslaget kan införas så snart som möjligt i gällande förordning för det fall det finns önskemål att införa obligatorisk it-incidentrapportering (jfr SOU 2015:23).

Övrigt

Säkerhetspolisen noterar att det av 2 kap. 2 § i den föreslagna förordningen följer att det som regel ska finnas en säkerhetsskyddschef vid verksamheter som förordningen gäller för. Till skillnad mot 6 § i den nu gällande förordningen uppställs inte något krav på att säkerhetsskyddschefen i en myndighet ska vara direkt underställd myndighetens chef. Det framgår inte av betänkandet om detta är ett medvetet val och vilka skälen för detta i så fall är. Säkerhetspolisen anser att frågan bör belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konsekvensbeskrivning

När det gäller de konsekvenser som den föreslagna lagstiftningen och förordningen skulle medföra för Säkerhetspolisen konstaterar myndigheten inledningsvis att förslaget innebär en såväl breddning som ambitionshöjning när det gäller säkerhetsskyddet i landet. Mot bakgrund av detta delar Säkerhetspolisen inte utredningens slutsats att förslagen inte kommer innebära annat än marginellt ökade kostnader.

Säkerhetspolisen konstaterar till en början att förslagen innebär en rad nya uppgifter för myndigheten, som med största sannolikhet kommer att innebära ökade kostnader för myndigheten. T.ex. kan nämnas bestämmelsen i 2 kap. 6 § i den föreslagna förordningen enligt vilket den som ingår säkerhetsskyddsavtal

Datum

2015-09-15

Diarienummer

2015-10342-2

ska anmäla detta till Säkerhetspolisen. Vidare ska, enligt 10 kap 2 § i förordningsförslaget, allvarlig säkerhetshotande verksamhet anmälas till Säkerhetspolisen. Därtill kommer att Försvarsmakten i egenskap av nationell säkerhetsmyndighet enligt 8 kap 1 § förordningsförslaget ska kunna lämna över vissa ärenden till Säkerhetspolisen. Den nya möjligheten till säkerhetsintyg för personer och leverantörer innebär även att Säkerhetspolisen i ökad utsträckning kommer att behöva utföra registerkontroller och särskild personutredningar. Vidare har ovan konstaterats att förslaget i 4 kap. 1 § i förordningen att vissa nya it-system ska anmälas till Säkerhetspolisen kan innebära en kostnadskrävande uppgift för myndigheten. Även det ökade ansvaret för Säkerhetspolisen som den föreslagna ändringen i 2 § lagen (2014:514) om ansvar för vissa säkerhetsfrågor vid statsministerns tjänstebostäder kan som ovan nämnts komma att innebära ökade kostnader för myndigheten.

När det i övrigt gäller konsekvenser av förslaget konstateras i betänkandet på s. 517 att det är rimligt att bedöma att antalet personer som kommer att placeras i säkerhetsklass och därmed säkerhetsprövas kommer att öka något. Även detta kan väntas innebära ökade kostnader för Säkerhetspolisen.

Till detta kommer omställningskostnader i form av t.ex. utfärdande av nya föreskrifter, anpassning till fyra informationsklasser samt utbildning och rådgivning.

Säkerhetspolisen anser sammanfattningsvis att förslagen kommer att leda till ökade kostnader för Säkerhetspolisen. De ökade kostnaderna bör ses i ett sammanhang och kan enligt Säkerhetspolisen inte rymmas inom befintlig budget.

Säkerhetspolischefen Anders Thornberg har beslutat detta yttrande.